

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I TÊTEL

(30 punct)

Îrja a vizgalapra a helyes válasznak megfelelő betűjelet! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. A cõlibátus kialakulásának egyik következménye lehet:

- a. az érzelmektõl való megfosztás
- b. a folyamatos szocializáció
- c. a szabadságtól való megfosztás
- d. a partner elhalálozása

2. Egy demokratikus társadalomban a világi államot a következõk jellemzik:

- a. arra vonatkozó döntések, hogy miben, hogyan vagy mit hiszünk
- b. az egyházkormányzás és az egyháznak a közszférából a magánszférába való áthelyezésének elmaradása
- c. az egyház által támogatott és hirdetett értékektõl való függetlenedés
- d. az egyház saját értékeinek és normáinak érvényesítése az államban

3. Amit egy demokratikus rendszerben minden ellenzéki politikai párt hangsúlyoz:

- a. kizárólag a nemzeti érdekek támogatása
- b. a konfliktusok megoldása
- c. a hatalom megtartása annak érdekében, hogy a tagjai között elõnyöket oszthasson szét
- d. politikai alternatívákat kínál a kormányzati kezdeményezésekkel szemben

4. A család, mint társadalmi intézmény a következõ funkciókkal rendelkezik:

- a. biológiai funkció, gazdasági funkció, pszicho-affektív funkció, nevelõ vagy szocializációs funkció
- b. gazdasági funkció, pszichoszomatikus funkció, nevelõ vagy szocializációs funkció
- c. biológiai funkció, nonformális nevelési funkció, de-szocializációs funkció, pszicho-affektív funkció
- d. gazdasági funkció; pszichoszomatikus funkció, nevelõ vagy reszocializációs funkció

5. Az elégedetlenség érzése olyan magatartásformákat eredményez, mint a szabotázs, az egyéni tiltakozási formák, a hiányzások, a munkabeszüntetések, amelyeket a vezetés nehezen ért meg, és amelyeknek következménye:

- a. a szegregáció
- b. a diszkrimináció
- c. az etnikai konfliktus
- d. az ipari konfliktus

6. Ami a szegénységet, mint társadalmi jelenséget elõidézi:

- a. gazdasági tényezõk
- b. felelõtlenység
- c. bõség
- d. az egyéni érdekek

7. Az a politikai rendszer, amelyben az állampolgárok érdekei teljes mértékben alárendelõdnek az állam érdekeinek:

- a. vegyes
- b. demokratikus
- c. totalitárius
- d. többpártrendszer

8. Az oktatási intézményekben szervezett és szisztematikus keretek között nyújtott oktatás jelenti:

- a. a formális nevelést
- b. az informális nevelést
- c. az egyházi nevelést
- d. a családi nevelést

9. Az a lehetőség, hogy a nemzeti kisebbségek anyanyelvükön tanuljanak és országos vizsgát tegyenek, az egyik formája:

- a. a pozitív diszkriminációnak
- b. az elutasításnak
- c. a társadalmi nevelésnek
- d. a hiteltelenítésnek

10. Szociológiai szempontból az egy körülhatárolt terület feletti szuverenitással rendelkező intézmények összessége alkotnak egy:

- a. civil társadalmat
- b. az országhatárokon átívelõ szervezetet
- c. nem kormányzati szervezeteket
- d. államot

II. TÉTEL

(30 punct)

A. A baloldali oszlopban szociológiai fogalmak vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írja a vizsgalapra a baloldali oszlop betűjeleinek és a jobboldali oszlop számainak helyes társítását!

a. szerepkonfliktus	1. Egy társadalmi pozícióhoz kapcsolódó eszmék, magatartásformák összessége képviseli, amely meghatározza a társadalmi rendszeren belüli más pozíciókkal való kapcsolatait.
b. elnyert státusz	2. Ebben az esetben ellentmondás áll fenn azon elvárások között, amelyek ugyanazt a szerepet határozzák meg.
c. szerep	3. Olyan tárgyakra, öltözködésre, viselkedésre utal, amelyek láthatóan és társadalmilag felismerhetően mutatják, hogy a tulajdonosa melyik csoporthoz tartozik.
d. státuszsimbólum	4. Bizonyos emberekkel vagy egy személlyel szembeni, faji/etnikai hovatartozáson, nemén stb. alapuló előítéletekre utal.
	5. A személyes erőfeszítések, képességek és teljesítmények eredményét feltételezi.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen a következő szövegrészt:

A szegénység nem csak erőforrás-probléma, hanem társadalmi-kulturális vetületű probléma is. A szegénységben élő emberek olyan értékrendet és hiedelmeket alakítanak ki, amelyek tulajdonképpen "megoldást" jelentenek az előttük álló problémákra, a nehéz körülményekhez való deviáns "alkalmazkodási módot". Ez az alkalmazkodási mód számos jellemzőt foglal magába, mint például a passzivitás, a lemondás, a jövő semmibe vétele, a fatalizmus, az erőtlenség, a törekvések alacsony szintje, a bűnözői hajlam stb. Ezek a jellemzők generációról generációra továbbítodnak, és biztosítják a szegénység feltételeinek fennmaradásához.

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát!	2 pont
2. Magyarázza meg körülbelül fél oldalas terjedelemben a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját.	10 pont
3. Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: <i>a reszocializáció hozzájárulhat vagy befolyásolhat pozitívan vagy negatívan egy társadalmi változást, függetlenül attól, hogy milyen területen megy végbe, legyen az gazdasági, politikai, oktatási vagy társadalmi.</i>	3 pont
4. Mutassa be az informális nevelésnek a proszociális viselkedés és az önkéntes tevékenység kiváltásában játszott szerepére vonatkozó álláspontját!	3 pont

III. TÉTEL

(30 punct)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a <i>társadalmi monográfia</i> fogalmát!	4 pont
2. Említse meg a <i>társadalmi kis csoportnak</i> két jellemzőjét!	6 pont
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a <i>kutatási technika</i> és <i>kutatási eljárás</i> fogalmai között!	10 pont
4. Példázza annak módját, ahogyan a <i>közvetlen kommunikáció hozzájárul a kis társadalmi csoportok létrejöttéhez és fejlődéséhez.</i>	4 pont
5. Érveljen körülbelül tíz soros terjedelemben azon kijelentés mellett, miszerint: <i>egy kis társadalmi csoporton belül a társadalmi pozíció meghatározó tényező az egyén fejlődésében.</i>	6 pont